

De onsterfelijke Mathieu Weggeman

door Peter van Vlerken

Onder de op zich al komische titel ‘Waarom zouden we doodgaan?’ heeft de Eindhovense hoogleraar Mathieu Weggeman een vermakelijk boek geschreven over de zin van het leven en de alternatieven voor sterven. Het is aan te bevelen de schrijver enigermate serieus te nemen, ook al wil hij dat niet zijn.

Mathieu Weggeman.
foto's Jurriaan Balke

Zo volkomen vrij is hij in zijn denken en doen, dat hij juist daardoor in staat is ingewikkelde kwesties te doorgronden en uit te leggen. Over veel, zo niet alles wat hij zegt, ligt een laagje fijnzinnige ironie.

Mathieu Weggeman lijkt op Maarten van Rossem, ook zo'n provocerende intellectueel. Zijn baardje ziet er wel een stuk verzorgder uit. Ook kleedt hij zich beter. Misschien is de typering 'pamantig heertje' op hem van toepassing, maar het zou best kunnen dat hij met zijn verschijning eveneens een ironisch statement maakt.

Zijn onlangs verschenen boek 'Waarom zouden we doodgaan?' is even wetenschappelijk als speels en dat was ook zijn bedoeling. „Een boek dat zo heet wordt al gauw droevig. Dat wilde ik niet. Het is *tongue in cheek*, maar je kunt er wel iets aan hebben.”

Wat was de aanleiding dit boek te schrijven?

„Op mijn 55ste begin ik het leven zo langzamerhand een beetje te begrijpen en er lol aan te beleven. De permanente wedstrijd van scholing, baan en huis is achter de rug. Ik kan steeds beter genieten. Er zijn mensen die om mij geven en om wie ik geef. Dat zou straks ineens ophouden als ik dood ga. Dat slaat nergens op.”

„Omdat ik in de wetenschap zit, heb ik gedaan wat ik altijd doe als ik iets niet snap: nadenken, en lezen wat over het onderwerp bekend is. Toen ik vrienden enthousiast vertelde over wat ik ontdekt had, bleken ook zij erg in het onderwerp geïnteresseerd. Iedereen denkt wel eens na over wat er van hem of haar moet worden als het afgelopen

is. Dus ik dacht: als ik het nou allemaal netjes opschrijf en een beetje literair maak, is het misschien wel een boekje. Zo is het gekomen, meneer.”

Aan uw beantwoording van de vraag ‘Waarom zouden we doodgaan?’ gaat een denkproces vooraf over de zin van het bestaan.

„Wil je de dood begrijpen, dan is het is zaak eerst te kijken wat ervoor komt. Je komt al snel op de zin van het leven. Pas toen ik dat wist, kon ik het in alle rust hebben over het leven na de dood.”

Het begint bij u allemaal met de vraag: ‘Wie ben ik?’ Wie is Mathieu Weggeman?

„Het ontwikkelen van je identiteit beschouw ik als de zin van het bestaan. Daar ben ik nog niet klaar mee en dat zal ik waarschijnlijk nooit zijn.

Dus ik weet nog niet precies wie ik ben.”

Wat is de conclusie tot nog toe?

„Dat blijft een moeilijke vraag. In mijn manier van doen ben ik een wetenschapper en qua karakter een optimist. Ik hou van het leven en de goeie dingen daarin. Volgens mij kan ik goed spelen, zoals kinderen dat doen, en mooi denken. Ik heb ontdekt dat mijn identiteit gescherpt wordt aan kunst, met name muziek en literatuur. Door daarvan te genieten kom ik er steeds beter achter wat de wereld voor mij betekent.”

U vergeet te zeggen dat u hoogleraar organisatiekunde bent op de TU/e.

„Dat ben ik één dag in de week. Ook ben ik één dag in de week aan het werk als directeur innovatie bij de Baak, het opleidingscentrum van het VNO/NCW. Voor de rest van de tijd heb ik een eigen adviespraktijk.”

U schrijft dat u ‘op vrij jonge leeftijd’ in Eindhoven bent geboren.

„In het kader van mijn boek doen de begin- en eindmomenten er eigenlijk niet zo veel toe. Het is voor velen een cyclisch proces. Daarom spreken we ook van baby’s met een oud zieltje. Pasgeborenen zijn hier al een paar keer geweest en weten al het nodige. Zo kunnen ze heel diep kijken en doorzien ze de dingen met een glimlach.”

Dat gold niet voor u?

„Ik bedoelde het als grapje. Maar als je ervoor kiest in die theorie te geloven, dan ben ik hier niet voor de eerste keer. Anders zou ik niet in staat zijn geweest zo’n boek te schrijven. Dat heeft te maken met het niveau van bewustzijn dat je hebt kunnen ontwikkelen. Er zijn mensen die hun grootste plezier beleven aan het kijken naar een voetbalwedstrijd met bier onder handbereik en een pizza op schoot. Niet om daar denigrerend over te doen, maar dat lukt je eerder dan 2,5 uur in een koude kerk zitten en van de Mattheus Passie genieten. Daar moet je meer capaciteiten voor inzetten.”

Door te experimenteren en te spelen kun je je identiteit ontwikkelen, schrijft u.

„Bij experimenten stel je jezelf een doel. Door de Amazone af te lopen, ontdek je meer over jezelf dan voor de zoveelste keer naar Zoutelande gaan. Dit boek schrijven was voor mij zo’n experiment.”

„Spelen heeft met humor te maken. Dan weet je niet waar je naar op weg bent. Als ik op het station ben, vraag ik spelenderwijs wel eens aan de conducteur: ‘Is dit de trein?’ Ik kan erg genieten van zijn reactie. ‘Dacht u dat dit geen trein was’, zegt hij dan bijvoorbeeld.’ „Ik sticht graag verwarring. Niet om mensen te beledigen, maar omdat je er bijzondere ontmoetingen door krijgt. In gesprekken ontstaat er ruimte voor iets nieuws als je uit het vaste patroon treedt. Sommigen denken dat je gek bent, anderen gaan er heel serieus op in. Allemaal goed.

En het is vaak om te lachen. Daar hou ik van. Humor is relativering.”

U komt in uw boek met een groot aantal filosofen op de proppen. Bent u er zelf een?

Na lang zuchten: „Er strijdt iets in mijzelf. Ik ben prof. dr. ir.. De titel waar ik het meest trots op ben, is die van ingenieur. Zo iemand maakt dingen. Er zijn veel filosofen die erg in de rondte kwetteren, langdradig en arrogant zijn en waar je dus niet zo gek veel aan hebt.”

U beschrijft de opbouw en de afbraak van het leven, en de fase van pakweg 25 jaar daartussen die mensen het liefst willen verlengen. U ook?

„Daar heb ik geen moeite voor gedaan. Ik heb niet aan mezelf laten sleutelen en rek- en strekoefeningen heb ik altijd zonde van mijn tijd gevonden. Ik ervaar de afbraak niet als erg, maar die is er wel. Je tanden vallen uit, je reuk wordt minder, je krimpt en je jongeheer verliest zijn vitaliteit.... En omdat mensen zo graag op deze aardbol vertoeven, doen sommigen er van alles aan het zaakje in het gelid te houden.”

Dat blijkt uit een enquête die u voor dit boek hebt gehouden.

„Ik vond het interessant te onderzoeken hoe anderen erover denken. Hoe gelukkiger mensen zijn, met name in de liefde, hoe langer ze willen leven. Die uitkomst was tamelijk voorspelbaar. Verrassend was dat het hebben van veel geld een mindere rol speelt. Dat vind ik hoopgevend.”

Mannen willen ouder worden dan vrouwen, terwijl het omgekeerde het geval is.

„Ja, grappig is dat. Mijn waardering voor vrouwen is door het schrijven van dit boek enorm toegenomen. Ze lijden meer dan mannen. Het baren van een kind is heel wat.

Als mannen een sneetje in hun vinger hebben, moeten ze al verzorgd worden. Vrouwen hebben meer behoefte aan troost dan mannen. Ze geloven vaker dat er nog iets is na het leven.”

Uit het feit dat de materie op de aarde constant blijft, is af te leiden dat van een verdwijnen na de dood sowieso geen sprake kan zijn.

„Moleculen worden hergebruikt om nieuw leven te bouwen. In elke druppel water zit iets van de urine van Napoleon. Ook zijn er veel mensen die denken dat je geest voortleeft in een kosmisch bewustzijn. Maar het zijn allebei dunne opties waar je geen moer aan hebt. Elke vorm van verder leven waarin je je niet bewust bent van je historie vind ik niet bevredigend.”

U beweert dat het een keuze is te geloven of niet in een leven na de dood. Hoezo een keuze?

„Het bewijs van een leven na de dood is er niet, dus moet je iets kiezen waar je in wilt geloven. Voor mij is dat een *full size* hemel met communicatiemogelijkheden over en weer. Levenden kunnen bij mij op consult als ik dood ben en omgekeerd kan ik signalen afgeven naar hen.”

Bent u niet bang daarin teleurgesteld te worden?

„Dat is volstrekt irrelevant. De keuze die ik heb gemaakt, ook al is het een illusie, heeft heel reële consequenties voor mijn gedrag nu. Als de Heer mij in de hemel wil hebben, moet ik me wel aan Zijn geboden houden. Ik moet een beetje aardig zijn voor anderen en zo.”

Uw hemel is een katholieke hemel.

„Ja, ik vind het een mooi stelsel. Omdat ik prof ben in beta- omgeving realiseer ik me dat ik me daarmee enigszins buiten het discours plaats. Collega's zullen me naïef vinden. Om sterker te staan en minder belachelijk gevonden te worden, kwam ik op het idee van de beweging van het neonaïvisme.”

Waarom zouden meer mensen daar lid van moeten zijn?

„Het is een speelse levensstijl die gelukkig maakt, omdat je niet meer opgesloten zit in conventies en organisaties. Je bent vrij.”

Herinnerd worden na je dood is ook een vorm van verder leven. Hoe wilt u herinnerd worden?

„Als een vrije vogel die met rare gedachten toch veel bereikt heeft. Als iemand waarvan ze zeggen: we wisten niet goed wat we aan hem hadden, maar het was wel altijd leuk als hij meedeed. En als een inspirerende leraar.”

Waarom bent u nog niet wereldberoemd?

„Dat vind ik een lieve vraag. In mijn vakgebied van de organisatiekunde ben ik wel een autoriteit. Mijn voorlaatste boek is verkozen tot Managementboek van het Jaar. Over dit boek zullen de reacties verdeeld zijn. Ik verwacht recensies onder de koppen: 'Een professor moet niet denken dat hij overal verstand van heeft' tot 'Bijna geniaal'. Ik heb in ieder geval een mooi avontuur beleefd aan het schrijven ervan en ik hoop dat anderen dat ook beleven als ze het lezen.”

‘Waarom zouden we doodgaan?’, door Mathieu Weggeman. Uitgave: Prometheus. 232 blz. Prijs: 14,95 euro.